

Projektplan: Fiskeskolan

	Mål	Resultat	Aktiviteter
1	Barn känner till fisk, fiskenäringen och fiskevård	<p>Fiskeskolan har startat.</p> <p>Barn känner till det lokala fiskebeståndet, olika arter och hållbart fiske.</p> <p>Barn har en förståelse för fisketillstånd.</p> <p>Deltagarna kan använda olika fiskeredskap</p>	<p>Genomförande av 5 fiskeskolor (dagsläger a 3 dagar). Aktiviteter om fisketillstånd och dess betydelse.</p> <p>Bekanta sig med dammusslor / tång / kaveldun</p> <p>Fiske</p> <p>Undervisning i användning av olika fiskeredskap inklusive metspö, kastspö och katsa..</p>
2	Ökat sjömanskap hos barn	<p>Fiskeskolan har startat.</p> <p>Handbok i sjövätt.</p> <p>Kunskap om tryggt fiske från land och båt.</p> <p>Utarbeta material som stöder barns inläring i trygghet på och vid vatten.</p>	<p>Besök av yrkesfiskare / amatörfiskare / fiskelag som berättar om sjömanskap, fiskerinäringen och sysselsättning.</p> <p>Övningar i plantering av fisk och fiskevård.</p> <p>Hållbarhetsarbete; vardagskunskap i vård av vattendrag och allemansrätten till havs.</p> <p>Barn övar konkret sjövätt och trygghet vid och på vatten.</p>
3	Barn uppskattar mångsidig fisk som råvara	<p>Fiskeskolan har startat.</p> <p>Barn känner till fiskens inverkan på det egna välmåendet.</p> <p>Barn tar vara på fisken som råvara och kan tillreda den mångsidigt och hållbart.</p> <p>Har kännedom om fisken som mathantverk och dess roll och betydelse i den lokala matkulturen.</p>	<p>Få insikter i fiskens väg från "hav till hav" samt "från vatten till bord".</p> <p>Barn deltar i praktiska aktiviteter för att lära sig att tillreda fisk, tillverka mathantverk och ta vara på fisk på hållbara sätt.</p> <p>Lära sig om fisk som en mångsidig produkt för olika användningsändamål, exempelvis hälsoprodukter, textil, hudvård, kosmetika, kreativa näringar.</p>

ÖVERGRIPANDE SYFTE

Projektet ska främja hållbar utveckling och öka kunskapen, engagemanget och kompetensen hos barn och unga inom områdena: Fiskemetoder, hållbart fiske, sjömanskap, hållbart nyttjande av fångad fisk, fiskens väg från "hav till bord", "hav till hav" samt etisk hantering av fisk.

Genom projektet Fiskeskolan skapar vi en dynamisk inlärningsmiljö där barn och unga kan förvärva praktiska färdigheter och få en ökad medvetenhet om fiske och dess olika aspekter.

I Fiskeskolan tar vi hänsyn och följer Utvecklings- och hållbarhetsagendans strategiska mål på ett lärorikt och intressant sätt. Vi skapar också nätverk mellan olika aktörer inom fiske och med hjälp av det locka fler ungdomar att bli intresserade av fiske, även yrkesmässigt.

MÅLGRUPP

Barn och unga.

DEN SÖKANDE

Den sökande är Finlands Svenska 4H c/o Svenska lantbrukssällskapens förbund. Finlands Svenska 4H är en riksomfattande, enig och smidig barn- och ungdomsorganisation som utvecklar medlemmarnas insikt i hur de lär sig genom att stärka kompetensen kring aktivt medborgarskap, samarbete, kreativitet och välmående.

4Hs starkaste resurs är de lokala 4H-föreningarna (18 st). Alla 4H-föreningar har anställd personal och de är garanter för att planerad verksamhet uppfyller satta kvalitetskriterier för uppställda mål. Liksom givetvis och främst garanter för trevlig och meningsfull verksamhet för barn och unga.

Under 2024 kommer vi i verksamheten att starkt fokusera på temahelheter:

a) Aktivt medborgarskap b) Hållbarhet c) Kompetens d) Ungas välmående.

PROJEKTETS BEHOV OCH BAKGRUND

Inom 4H talar vi ogärna om barn och ungas klimatoro. I stället vill vi genom verksamhet och kommunikation belysa och genomföra aktiviteter som barn och unga kan känna igen som god verksamhet för att avbelasta miljön. Vi skapar en känsla av att var och en som individ kan påverka.

Hållbarhet och att värna om miljö och natur är en av 4H:s bärande pelare.

Det finns behov av ökad kunskap om fiskarter, fiske och fiskenäringen, särskilt bland unga. Detta kan påverka medvetenheten om vikten av fiske som en ekonomisk, miljömässig och kulturell resurs samt kunskapen om hållbart fiske. Många unga saknar praktiska färdigheter och vardagskunskap, inklusive matlagning. Detta kan leda en minskad allmänbildning i samhället; som förmågan att laga och tillaga hälsosam mat, särskilt när det gäller fisk som är en inhemsk källa till protein och näring.

Projektet bygger på erfarenheterna från Ålands 4H:s pilotprojekt "Nappat å lagat." Pilotprojektet fungerar som en viktig bakgrund för detta projekt då den visar på att det finns ett starkt intresse bland unga för fiske och matlagning med fisk. Genom Fiskeskolan strävar vi efter att sprida dessa positiva erfarenheter till andra delar av Finland och främja hållbar landsbygdsutveckling genom ökat engagemang för fiskenäringen och fisk som resurs.

På fastlandet brukar fiskeläger arrangeras av föreningarna med enbart mete på agendan. De är väldigt populära och visar på en tydlig efterfrågan på aktiviteter som anknyter till fisk.

TIDSPLAN

Fiskeskolan kommer i sin helhet att lanseras i början av år 2025. Under 2024 pivoterar vi konceptet genom ett urval av föreningar som planerar verksamhet som leder till något av målen.*

Kommentar:

*Lokal Tapiola Österbottens miljöstipendium tillfaller 10 st 4H-föreningar för att ordna endags fiskeläger för barn i åldern 10-14. Äldre 4H-medlemmar fungerar som hjälpledare under dagen. År 2024 skulle vi utveckla fiskelägren med tema kring Östersjön och fiskets betydelse för havet.

AKTIVITET: ÖSTERSJÖDAGEN

Ordnanande av fiskeskola och fiskeläger i vårt arbete för den blåa näringen.

Rapporten om tillståndet i Finlands havsmiljö 2018 pekar på att övergödningen i haven inte har kunnat stoppas. I rapporten nämns fisket som den enskilt viktigaste åtgärden för att avlägsna näringsämnen ur havet. Då fisk dras upp följer det med en hel del kväve och fosfor ur vattnet. Vi vill under fiskedagen koppla fångad fisk till möjligheten att konsumera. Det behöver inte alltid vara sik eller löja på tallriken utan även annan fisk, den som tvetydigt benämns skräpfisk. Östersjön och många inlandsvattendrag lider av en alltför stor näringsbelastning.

Att använda mört, braxen, strömming, siklöja och abborre är ett kostnadseffektivt sätt att kämpa mot övergödningen av vattnen. Dessa fiskar är samtidigt en sund och miljövänlig proteinkälla.

Under en dag, eventuellt sista torsdagen (vilket inte är optimalt med tanke på skolbarn) i augusti när Östersjödagen firas, eller en dag under Hållbarhetsveckan som firas första veckan i september, arrangeras tio fiskedagar i Österbotten.

- Temat är fiske och tillredning av den fisk som fångas – allt från abborrar till mört och braxen.
- Under dagen funderar deltagarna kring vad som eventuellt nedsmutsar havet, vad vi alla kan göra för att minska belastningen och på vilket sätt fisken är av stor betydelse i bekämpning av övergödning.
- Konkret fiskas det och mat tillreds av fångsten. Dessutom bekantar sig deltagarna med vård av fiskbeståndet, dvs lokala fiskelags viktiga arbete med att utplantera yngel.

Tre frågor som behandlas och som anknyter till klimatet och individens möjlighet att bidra till en renare Östersjön:

1. Ökat intresse för fiske som bidrar till att näringsämnen avlägsnas ur havet
2. Det som lyftas genom fiske används, även den s.k. skräpfisken. Att göra gourmetbullar av braxen och mört blir känt.
3. Skötsel av fiskebeståndet

MÅLSÄTTNINGAR OCH RESULTAT (SE LOGFRAME SIDA 1)

Mål 1: Barn känner till fisk, fiskenäringen och fiskevård

Resultat 1: Fiskeskolan har startat. Barn känner till det lokala fiskebeståndet, olika arter och hållbart fiske. Barn har en förståelse för fisketillstånd. Deltagarna kan använda olika fiskeredskap.

Aktiviteter 1: Genomförande av 5 fiskeskolor (dagsläger a 3 dagar). Aktiviteter om fisketillstånd och dess betydelse. Bekanta sig med dammusslor / tång / kavel dun. Fiske. Undervisning i användning av olika fiskeredskap inklusive metspö, kastspö och katsa.

Mål 2: Ökat sjömanskap hos barn.

Resultat 2: Fiskeskolan har startat. Handbok i sjövätt. Kunskap om tryggt fiske från land och båt. Utarbete material som stöder barns inläring i trygghet på och vid vatten.

Aktiviteter 2: Besök av yrkesfiskare / amatörfiskare / fiskelag som berättar om sjömanskap, fiskerinäringen och sysselsättning. Övningar i plantering av fisk och fiskevård. Hållbarhetsarbete; vardagskunskap i vård av vattendrag och allemansrätten till havs. Barn övar konkret sjövätt och trygghet vid och på vatten.

Mål 3: Barn uppskattar mångsidig fisk som råvara.

Resultat 3: Fiskeskolan har startat. Barn känner till fiskens inverkan på det egna välmåendet. Barn tar vara på fisken som råvara och kan tillreda den mångsidigt och hållbart. Har kännedom om fisken som mathantverk och dess roll och betydelse i den lokala matkulturen.

Aktiviteter 3: Få insikter i fiskens väg från "hav till hav" samt "från vatten till bord". Barn deltar i praktiska aktiviteter för att lära sig att tillreda fisk, tillverka mathantverk och ta vara på fisk på hållbara sätt. Lära sig om fisk som en mångsidig produkt för olika användningsändamål, exempelvis hälsoprodukter, textil, hudvård, kosmetika, kreativa näringar.

KOMMUNIKATIONSPLAN

Projektets kommunikationsplan är mångsidig och syftar till att sprida information om projektets framsteg och resultat på ett effektivt sätt.

- En dedikerad webbplats för projektet kommer att upprättas på 4H:s webbplats där vi kommer att publicera uppdateringar, nyheter, och resurser.
- För att nå den unga målgruppen kommer vi att använda TikTok och Instagram reels som en plattform för att skapa och dela korta, kreativa videor som belyser projektets aktiviteter och uppmärksammar viktiga budskap om fiskenäringen och matlagning med fisk.
- På webben kommer vi regelbundet publicera pressmeddelanden för att informera både lokala och nationella medier om projektets framsteg, händelser och resultat.
- Utöver den digitala satsningen kommer projektet att arrangera workshops och seminarier för att informera intresserade parter, inklusive potentiella samarbetspartners och andra organisationer inom fiskenäringen, om projektets mål och resultat.

Fiskeskolan kommer att delta i lokala och regionala evenemang och mässor för att sprida information om projektet och engagera allmänheten.

Genom att använda en kombination av online- och offline-kanaler strävar vi efter att nå så många människor som möjligt och göra projektet synligt och relevant för alla.

Samarbete med Lähitapiolas marknadsföringsteam kommer att genomföras under 2024.

Innan projektet startar

En förutsättning för att projektet kommer i gång är att finansiering beviljas av Aktion Österbotten. Den höga självfinansieringsandelen utgör en risk för projektet. För att minska risken ansöks om medfinansiering av Svenska kulturfonden.

Tilltänkta samhällsaktörer: Aktion Österbotten. Fiskeriförbundet (material). Martha (recept). Sjöscouterna (sjövätt). Lokaltapiola (miljöstipendium och marknadsföring).

Parallellt projekt för att sysselsätta ungdomsverksamheten:

DEN NYA GENERATIONENS HAVSSKÖRDARE (MÅLGRUPP UNGA & ÄLDRE)

Målet är att öka intresset för vattenmiljön och regenerativ odling i havet samt lära om användning av vilda växter som mat. Liksom i fiskeskolan betonas även här säkerhet på sjön.

Aktiviteter: Odlar dammusslor i flytande supar samt skörda kaveldun och tång till middag.